

AMERISKA DOMOVINA

AMERICAN IN SPIRIT FOREIGN
IN LANGUAGE ONLY

SLOVENIAN MORNING
DAILY NEWSPAPER

AMERICAN HOME

NO. 80

CLEVELAND, OHIO, WEDNESDAY MORNING, APRIL 6, 1938

LETO XLI. — VOL. XLI.

Kompanija mora vzeti nazaj 425 odslovljenih delavcev. Osler naslopi vlade proti kompanijam

Washington, 5. aprila. Narodni delavski odbor je včeraj odredil, da kompanija ne more odsloviti delavcev od dela, ako slednji prestopijo iz American Federation of Labor unije v C. I. O. organizacijo.

Narodna delavska komisija je odredila, da mora The Plylock Co., lesna industrija, v Portland, Oregonu, zopet vzeti na delo 425 odslovljenih delavcev. Delavci so bili odslovljeni, ko so zapustili American Federation of Labor unijo in se pridružili C. I. O.

Kompanija je imela pogodbo z unijo, ki je bila članica A. F. of L. Pri običnem zborovanju je unija sklenila zaupustiti A. F. of L. in se pridružiti C. I. O. Kompanija je tedaj trdila, da kontrakt ne drži več in je odslovila delavce.

Angleži so priznali Avstrijo kot nemško lastnino. Angleško-laška pogodba je gotova

London, 5. aprila. Vlada Anglije je priznala priključitev Avstrije Nemčiji kot dovršen fakt. Največja demokracija v Evropi je s tem odobrila politično nasilje. Anglija je obvestila Berlin, da ukine svoje poslanstvo na Dunaju in ga spremeni v generalni konzulat.

Anglija je priznala priključitev Avstrije Nemčiji še predno je imel avstrijski narod priliko tozadevno glasovati. Javno glasovanje Avstrijcev se bo vršilo šele v nedeljo 10. aprila.

Dosedaj so priznale sledeče države priključitev Avstrije: Italija, Japonska, Turčija, general Franco Poljska in več manjših republik. Tem državam se je sedaj priključila še Anglija.

Kmalu potem ko je angleški

1,500 neodvisnih premogarjev zaštrajkalo

Ashland, Pa., 5. aprila. 1500 neodvisnih premogarjev v tukajšnji okolici je danes odšlo na štrajk. Premogariji zahtevajo višje cene za premog, da lahko dobijo boljše plače. Ako se zahtevam štrajkarjev ne bo ugodilo se jim bodo pridružili še drugi premogariji v okrajih trdega premoga.

Kanada in Rusija kupujeta vojno opremo v Z. D.

Washington, 5. aprila. Tekom marca meseca sta bili Kanada in Rusija na prvem mestu glede kupovanja vojnih potrebščin v Zedinjenih državah. Največ se kupujejo zrakoplovi, za katere je zlasti Rusija dobra odjemalka. Japonska je na tretjem mestu. Kitajska je tekom marca meseca kupila le za \$279,000 blaga v Ameriki.

Kanarčki

V četrtek večer se vrši zadnji stanek staršev Kanarčkov na domu tajnice, 11202 Revere Ave. Ker je seja važna, se prosi polne udeležbe.

Bingo igre

Councilman Sulzman je stavil v mestni zbornici predlog, da policija dovoli bingo igre, ako so slednje prirejene v karitativne svrhe.

Japonski parlament je pravkar dovolil nadaljnjih 1,400,000-000 jenov za nadaljevanje vojne.

Mehika išče sredstev za povrnitev škode

Washington, 5. aprila. Ameriški državni tajnik Cordell Hull je imel včeraj dolg pogovor z mehiškimi poslanikom Najera glede odškodnine ameriškim petrolejnim interesom, katerim je mehiška vlada zaplenila petrolejna polja v Mehiki. Mehikanski poslanik je izjavil, da je mehiška vlada pripravljena plačati odškodnino in išče sedaj sredstva, na kakšen način bi se to lahko zgodilo. Pripravljenost mehiške vlade poravnati škodo je zelo ugodno vplivala v Zed. državah, ki so že odredile ostre proti-odredbe napram Mehiki in katerih posledice sedanja republika težko čuti. Najbrž bo Mehika izjavila, da je pri volji prizadetim ameriškim kompanijam za prihodnjih deset let oddajati petrolej zastonj kot v plačilo za odškodnino. Kljub vsemu temu pa ameriški lastniki zemlje v Mehiki niso zadovoljni in trdijo, da je Mehika kršila kardinalni princip osebne lastnine, ko je zaplenila zemljo Amerikancem.

Lojalisti obupno prosijo za novo orožje

London, 5. aprila. Ob enajsti uri je španska vlada obupno zaprosila angleško in francosko vlado, da ji prirediti na pomoč in pošljeti orožje za nadaljne boje. Še lansko leto se je 27 narodov zavzelo, da ne bo posredovalo v španski krizi in da ne bo pošiljalo orožja v Španijo. Med temi sta tudi Francija in Anglija. Medtem so pa čete generala Franca zasedle Castellon in Teragona provinci. Lojalisti se vsepovsod umikajo. Mesto za mestom pada. V Gandesi so nacionalisti najprvo očistili zgodovinske cerkev, katero so socialisti rabili za skladišče. V mestih pa, ki leže zadaj za nacionalisti že gradijo, kar je vojna porušila. General Franco želi, da čimprej zginejo sledovi silne vojne. V Barceloni je sinoči prenehal električni tok. Kabinet se je preustrojil in videti je, da bodo anarhisti dobili premoč.

Jeklarska tožba

Tožba delničarjev proti višjim uradnikom Republic Steel Co. je sedaj že drugi teden v teku. Tekom obravnave se ne sliši drugega kot o milijonih, o cenah delnic, o finančnih magnatih, kako so kupovali in prodajali cele kompanije in barantirali za to ali ono tovarno. Delničarji trdijo, da so pri tem zgubili \$6,000,000. Sodnik Lausche, v katerega dvorani se vrši obravnavo, je včeraj začasno zaključil obravnavo, ki se bo nadaljevala v četrtek, ko bo pričel Tom Girdler, predsednik Republic Steel Co.

Operna predstava

Sinočnja operna predstava "Tristan und Isolde" je obiskalo 9,314 oseb, kar je rekordno število za Wagnerjevo opero. Petje je bilo božansko. Gladno vlogo je bil Korsten Flagstad. Precej Slovencev zahaja k tem opernim predstavam.

Nepošten uradnik

Bert Ginther, 1217 St. Charles Ave., je priznal policiji, da je poneveril Central National banki \$3500. Bil je tam uslužben kot uradnik skozi zadnjih 18 let. Zagovarjati se bo moral na zvezni sodnici.

Težka očitanja

V ponedeljek večer je dospel v Cleveland Fernando de los Rios, bradati španski poslanik v Zed. državah. Sinoči je imel govor v plesni dvorani mestnega auditorija in je večinoma odgovarjal na očitanja dr. Joseph Cole, ki je profesor zgodovine na katoliški univerzi v Washingtonu. Dr. Cole je izjavil, da je imel španski poslanik v Ameriki ob začetku civilne vojne \$15,000,000 v zlatu na razpologo, da je podkupoval ameriške časnikarje, odlične državljane, da, senatorje in kongresmane ter jih skušal pridobiti za lojalistično špansko vlado. Na vsa ta izjavljanja je španski poslanik odgovoril, da niso resnična in da so gola izmislostina.

Gen. Franco namerava uničiti Barcelono, ako se mesto ne poda

Hendaye, Francija, 5. aprila. General Franco namerava poslati barcelonski vladni ultimatum, v katerem bo vlado pozval, da se poda brezpogojno. Ako se vlada ne poda, tedaj bo Franco napadel z vsemi danimi sredstvi, ki so mu na razpolago, to važno mesto. Poslužil se bo tudi bombnih napadov iz zrakoplovov, radi katerih je bilo pred dvema tednoma toliko protestov po svetovni. Nacionalisti so sedaj v posesti celne zveze, ki vodi med Barcelono in Valencijo. Vseposvods nacionalisti napredujejo in uničujejo zadnje ostanke vladne armade, ki je doslej branila Katalonijo. Veselje v taboru nacionalistov je ogromno. Časopisje prinaša vesti na prvi strani: "Vojna je dobljena." Vsako nadaljno upi-je je zamen in pomeni le nepotrebno klanje. General Franco bo dal Barceloni dovolj časa, da se poda, in ako ne, tedaj bo nastalo klanje kot ga še ni videla civilna vojna. Nacionalisti se bližajo sedaj tudi Madridu, kjer so odbili včeraj tri napade vladne armade. Tudi pri Tereulu so napredovali. Odpor lojalistov je skoro ničev. Tujezemski vojaški opazovalci na fronti izjavljajo, da je vsaka nadaljnja borba zaman.

Pokojni Ašec

Poročali smo včeraj, da je umrl Stanley Ašec, star 13 let, rojen v Clevelandu. Tu zapušča žalujoče starše Johna doma iz Zaloga in Mary, rojena Laurich, doma iz Loškega potoka, brata Johna, tri sestre, Mary pročno Franco, Stello in Sophie. Bil je član mladinskega oddelka društva France Prešern št. 17 SDZ. Pogreb se vrši v petek jutraj ob 8:30 iz hiše žalosti na 15216 Lucknow Ave. v St. Jerome cerkev in na sv. Pavla pokopališče pod vodstvom August F. Svetek. Žalujoci družini naše iskreno sožalje!

Kandidat za postavodajo

Mr. John A. Dečman, predsednik porotnega odbora K. S. K. Jednotne je kandidat za državno postavodajo v državi Pennsylvaniji, kot se nam poroča iz Pittsburgha. Kandidira v Allegheny distriktu. Želimo mu ves uspeh!

Številne pritožbe glede relifa v Euclidu

Euclid, O.—Mestni councilman v Euclidu Frank Derdick se je resno pritožil napram direktorju relifa Glenn Havenu, katerega dolži, da namesto, da bi brezposelnim pomagal, da jih psuje in zasramuje. Mestna zbornica je tozadevno obravnavala pri svoji seji v ponedeljek. Mnogo državljanov je bilo navzočih na seji zbornice in skoro sleherni je imel kako pritožbo glede uprave relifa. "Mi smo najeli Havena," je dejal Derdick, "da postrežbe ljudem, ne pa da jih izkorišča. Tega ne bomo trpeli. Ako se Haven ne popravi, bo šel, odkoder je prišel." Havena se je tudi obdolžilo, da ima dve službi. Končno je začasní predsednik mestne zbornice Mr. Louis Wess odredil, da se pritožbe izročijo posebnemu odseku mestne zbornice, da jih prouči. Na seji mestne zbornice je bilo še več drugih pritožb glede civilne službe in glede odložitve treh policistov, med katerimi je eden John Cvetič. Ti so bili nastavljeni še pod starim županom Elyem.

Največja brezposelnost je v Zedinjenih državah

Geneva, Švica, 5. aprila. Mednarodni delavski urad, ki je del Lige narodov, je priobčil včeraj številke glede brezposelnosti v raznih državah. Pri tem se je dognalo, da je brezposelnost v Zedinjenih državah bolj narasla kot pa v 23 državah skupaj, katere so poslale tozadevna poročila. Tekom prvih treh mesecev leta 1938 je bilo v Zedinjenih državah 10,973,000 brezposelnih napram 9,267,000 v zadnjih treh mesecih leta 1937. Nemčija je na drugem mestu, ko je število brezposelnih naraslo na 550,000 in na tretjem mestu je Anglija s 350,000. Avstralija je edina dežela na svetu, ki je poročala, da se je brezposelnost znižala.

V 32. vardi

Demokratski klub 32. varde, ki se je odcepil od redne stranke starih demokratov, je imel je dni volitve uradnikov in sledile so bili izvoljeni: predsednik Louis Drašler, državni inženir, prvi podpredsednik Don Julian, drugi podpredsednik Elmer Cassidy, tretja podpredsednica Mrs. Fanny Perko, tajnica Mrs. Ann Dorrington. Mr. John Rožanc je vardin vodja, kar se tiče članstva tega kluba.

"Modern Crusaders"

Lepo razvito mladinsko društvo "Modern Crusaders" št. 45 SDZ ima svojo prihodnjo sejo v petek 8. aprila. Društvo posluje v angleškem jeziku, toda tekom te seje se bodo govorili in poslovanje vršili v slovenskem jeziku. Člani in članice naj pridejo v obilnem številu, ker so se enake seje izkazale kot zelo zanimive.

Teden za čiščenje

Teden, ki se začne s 1. majem, je posvečen splošnemu čiščenju mesta. Šolski otroci bodo dobili tozadevna navodila v šolah. Mesto bo skušalo tekom omenjenega tedna pospraviti vso nesnago iz vaših hiš in dvorišč. Sleherni gospodarji naj pazi, da svojo domačijo temeljito očisti. Snalimo ga pol zdravja.

Španija razcepljena v dva dela. Prebivalstvo v Leridi veselo, ker je prišel konec

Hendaye, Francija, 5. aprila. Med Barcelono in med Madridom in Valencijo ni nobene zveze več. Armada generala Franca je razcepila Španijo v dva dela.

Iz Leride se poroča, kako je bilo prebivalstvo veselo, ko je tja dospel general Franco. Kljub strašnim prizorom na mestnih ulicah, kjer je ležalo stotine mrtvecev, so ljudje rajali po cestah, igrali na harmonike in prepevali.

General Franco je dal povedati, da se mora najprvo mrtvece pokopati in za ranjene skrbeti. Na fronti med Lerido in Tortoso je nacionalistična armada zajela nič manj kot 7500 vladnih vojakov.

Medtem pa beži prebivalstvo iz Barcelone. Vsa pota proti severu so natlačeno polna z begunci, ženske, otroci, starci in mladeniči. Kam gredo, nihče ne ve. Povedalo se jim je, naj bežijo in ljudje bežijo.

General Franco je 80 milj od Barcelone in 60 milj od Valencije, dočim so njegove čete tik Madrida.

Na fronti pri Leridi je bilo zajetih več ameriških prostovoljcev, ki so seveda mislili, da bodo takoj ustreljeni. Toda nacionalisti so z njimi jako lepo postopali, kot naznanja jo ameriški časnikarji. General Franco jih bo poslal nazaj v Ameriko.

American Federation of Labor je začela z bojem proti Delavski nestrankarski ligi radi politike

Washington, 5. aprila. American Federation of Labor je začela potom predsednika Greena z ostrim bojem proti Labor Nonpartisan League, ki je del C. I. O. organizacije in ki se bavi s politikom.

Predsednik Green je povabil vse uradnike delavskih uni, da nemudoma zapustijo Delavsko nestrankarsko ligo in da nasprtujejo delovanju Lige z vsemi močmi.

William Green je označil Ligo kot "privesek" John Lewisa, ki želi kot diktator dobiti večjo moč nad ameriškim delavstvom. American Federation of Labor je tudi izjavila, da se bo borila proti vsem kandidatom, katere postavi Nestrankarska liga.

Vsa znamenja kažejo, da bo med American Federation of Labor in med C. I. O. prišlo do novih ostrih bojev, v katerih bodo seveda delavci sami najbolj prizadeti.

Japonska armada je slabša kot se misli

Šangaj, 5. aprila. Znani ameriški vojni dopisnik Wiegand trdi, da so se Japonci preveč zanašali na moč svoje armade in da so podcenjevali odpornost silo Kitajcev. Hitra sijajna japonska zmaga se ni uresničila. Nasprotno, dalj časa traja vojna več imajo Kitajci prilike, da porazijo Japonce. Ni čuda, da se na Japonskem ljudje vprašujejo, če se izplača nadaljevati vojno.

Prišla je deklica . . .

Malo bolj pozno sicer, toda sigurno prihajajo potomci pokojne Lauschetove mame v javnost z novim zarodom. V ponedeljek zvečer je naš zobozdravnik dr. William J. Lausche bil obveščen, da je postal prvič oče, ko je tetica štorčljja prinesla soprogi zobozdravnik zala in čvrsto hčerko, ki je odvagala pri rojstvu osem funtov in pol. Mati, katere dekleško ime je Alice Bobnar, in dete sta zdrava v Glenville bolnišnici. Prav iskrene čestitke do — sina!

Governer bo kandidat

Governer države Ohio je včeraj govoril potom radio postaje v Youngstownu, Ohio, in je prvič naznanil, da bo ponovno kandidat za governerski urad. Kakih 2,500 ljudi se je zbralo v Stambaugh auditoriju in poslušalo governerjevo napoved. Governer je našteval zgodovino svojega delovanja in uradovanja. Izjavil je, da njegov rekord je pošten dovolj, da bo izvoljen tretjič governerjem.

V bolnišnico

S Svetkovo ambulanco je bil odpeljan v St. Alexis bolnišnico Mr. Wm. Glavan, 828 E. 140th St.

Mestna zbornica zahteva izredno zasedanje

Cleveland. — Mestna zbornica v Clevelandu je pri svoji zadnji seji sprejela enoglasno resolucijo, da se zahteva od governerja Daveya, da skliče izredno zasedanje državne postavodaje glede relifa. Zahteva se tudi, da država prispeva polovico za relif v mestih in da se mestom dovoli razpisati nove davke za relif. Mestna zbornica v Clevelandu je mnenja, da bo prišlo do neznoznega položaja, ako se nekaj pravi- lnega glede relifa nemudoma ne ukrene.

Državljska šola

Šola za pouk o ameriškem državljanstvu se vrši v četrtek 7. aprila, nakar bo pouk zaključen za dva tedna. Dne 14. in 21. aprila ne bo šole. Pouk se ponovno otvori 28. aprila in bo trajal do nekake sredine junija meseca. Tedaj se vse državljanske šole v mestu zaprejo. Kdor misli še letos postati državljan, naj se zgleda v četrtek 7. aprila v državljanski šoli, ki ima svoje prostore v veliki dvorani javne knjižnice na 55. cesti in St. Clair Ave. Pouk se začne vslej ob 7. zvečer. Vsa zanesljiva in točna pojasnila dobite v tej šoli.

Seja vinogradnikov

Seja vinogradnikov v Lake Ashtabula in Geauga County, Ohio, je bila prestavljena. Vršiti bi se imela 9. aprila. Kdaj se bo vršila bo pravočasno naznanjeno.

Cenejša pšenica

Na tržnicah v Chicagi je včeraj precej padla cena pšenici, ki se je prodajala po 78 centov bushela, dočim je bila pred nekaj meseci \$1.05. Tudi cene ovsu in rži so se znižale.

"AMERIŠKA DOMOVINA"**AMERICAN HOME — SLOVENIAN DAILY NEWSPAPER**5117 St. Clair Avenue Cleveland, Ohio
Published daily except Sundays and Holidays**NAROČNINA:**Za Ameriko in Kanado, na leto \$5.50. Za Cleveland, po pošti, celo leto \$7.00.
Za Ameriko in Kanado, pol leta \$3.00. Za Cleveland, po pošti, pol leta \$3.50.
Za Cleveland, po raznašalcih: celo leto \$5.50; pol leta \$3.00.
Za Evropo, celo leto, \$7.00.
Posamezna številka, 3c.**SUBSCRIPTION RATES:**U.S. and Canada, \$5.50 per year; Cleveland, by mail, \$7.00 per year.
U.S. and Canada, \$3.00 for 6 months. Cleveland, by mail, \$3.50 for 6 months.
Cleveland and Euclid, by carriers, \$5.50 per year, \$3.00 for 6 months.
European subscription, \$7.00 per year.
Single copies, 3c.

JAMES DEBEVEC and LOUIS J. PIRC, Editors and Publishers

Entered as second class matter January 5th, 1909, at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of March 3d, 1879.

No. 80, Wed., April 6, 1938

Današnji položaj delavca in bodočnost

Poleg dejstva, da se je delo strašno omejilo tekom zadnjih pet mesecev, pa moramo računati tudi z dejstvom, da so le premožne kompanije začele zniževati tedenski zaslužek. Pri vsem tem pa se kongres, zlasti poslanska zbornica kongresa, trdovratno brani sprejeti predlog predsednika Roosevelta za minimalne delavske plače in za delavske ure. Kompanije pravijo, da so prisiljene k temu, ker so današnje cene blagu previsoke in morajo hraniti pri stroških.

Tozadevno pa prevladujejo v industrijah različna mnenja. Nekatere kompanije mislijo, da morajo ostati delavske plače visoke, da s tem preprečijo štrajke in zgubo radi nezaposelnosti tekom štrajka. Druge kompanije pa trdijo, da morajo znižati plače, da s tem nadomestijo zgubo, ki bi nastala glede štrajka. Kdor bo prinesel sporazum v to mešanico mišljenj, ta bo pripoznan kot rešitelj delavstva.

Se eno mnenje je, ki prevladuje med industrijalci, pa tudi ima zagovornike in nasprotnike v vrstah organiziranega delavstva. So ljudje, ki trdijo, da je bolje šest mesecev v letu delati za visoke plače, šest mesecev pa počivati, kot pa delati skozi celo leto za nizko plačo. Niti prvi, niti drugi nimajo prav. Zahteva ameriških delavcev bi morala biti ne samo po stalnem delu, pač pa tudi za pošteno plačo, kajti boljše je delavec plačan, toliko več potroši, toliko več naročil dobivajo tovarne. Nizke plače pomenijo malo potrošnjeja od strani delavca, visoke plače, toda neredne, pa pomenijo negotovost in strah za bodočnost. Regulirano delo, s stalnim zaslužkom in delom, ne previsoko, ne prenizko, je odgovor temu.

Brez dvoma je resnica, da kadar prevladuje depresija med delavstvom, da se delavstvo nagiblje k levici, to je, k radikalizmu in v depresijskih časih imajo svojo žetev vsakršni demagogi. V depresiji se delavcem predložujejo stvari, obljubujejo bajna darila, katerim bi se sicer v normalnih časih vsak pošten delavec smejal. Danes se več govori o "akciji" in vsemogočih in vsakovrstnih zdravilih zoper depresijo, kot sploh kdaj prej. Toda tudi tu prevladujejo med delavci Amerike najbolj različna mnenja.

C. I. O. organizacija na primer je za politično akcijo, da delavstvo ustvari novo politično delavsko stranko, ki bo izvajala svoj vpliv pri volitvah. Najstarejša ameriška delavska organizacija pa, The American Federation of Labor, pa temu odločno nasprotuje in pravi, da delavci ne morejo biti organizirani v politični stranki, ker bodo tako stranko takoj izkoristili razni nezaželeni elementi, katerim za delavca ni mar, pač pa želijo le izpopolniti svoje osebne ambicije in se povzpeti do visokih korit in izkoriščanja.

Toda do nekeke politične delavske stranke bo na vsak način prišlo, ako se položaj ne izboljša. Delavstvo bo krenilo na levo, ako vidi, da mu desnica ne daje potrebnega zaslužka. Pa še ena stvar je, kateri je treba posvečati precejšno pozornost. C. I. O. organizacija je prepričana, da v slabih časih ljudje radi gredo delati, pa magari če je štrajk pri tem ali onem podjetju. V tem oziru ima C. I. O. organizacija veliko zaslugo, ko je organizirala delavce in jih naučila, da lomiti štrajke se pravi samim delavcem odvzeti kruh. Če bi n. pr. imeli enako depresijo v Ameriki pred tridesetimi, ali celo pred desetimi leti, in bi kje nastal štrajk, bi se dobilo tisoče delavcev, ki bi zavzeli prostore štrajkarjev. Danes pa je kaj takega skoro nemogoče v Ameriki. Kjer je štrajk, je štrajk, in delavci, četudi brez dela, ne lomijo danes štrajkov, razven v izredno izjemnih slučajih, ki so pa brez pomena.

Resnica je: industrija izkorišča delavski spor med ameriški delavci. Dokler si bodo v laseh American Federation of Labor in C. I. O., toliko časa se bodo industrijalci smejali delavcem. Dela je dosti, toda dokler se delavci sami med seboj ne morejo, dokler se pripetijo skoro dnevni napadi ene delavske skupine na drugo, toliko časa bo slabo. Kadar bodo pa delavci zedinjeni in pri volji sodelovati na resen način z industrijami, tedaj bo tudi stalen zaslužek, dobro delo in delavec bo spoštovan, ker bo spoštoval samega sebe.

Kaj pravite?

Komunisti v Rusiji hočejo prepričati svet, da ni Boga ne hudiča. No, niso nas prepričali, da ni Boga, a prepričali so nas, da je hudič.

Politični vetrovi že precej močno zavijajo v državi Ohio. Pa naj le. Tri proti eni stavimo, da bo prihodnji ohijski guvernator zopet demokrat. Ime guvernatorja za enkrat še ne povemo.

Po ruski stopi se je vračala truma veseljakov iz nekega ženitovanja domov. Naenkrat zapazijo, da jim sledi tropa lačnih volkov. Že so se volčje pripravljali, da jih napadajo, ko prime eden ohčetnikov za gosli in začne gosti, menda za slovo od življenja. Volčje osupnejo, obstanejo, potem jo pa cvilec odkurijo v šumo. Nastane vprašanje: ali je godec tako milo, ali tako slabo igral, da so volčje pobegnili.

BESEDA IZ NARODA**Moj obisk v Forest City, Pa.**

Cleveland, O.—Še ne dolgo nazaj sem poročal, kako se imajo naši rojaki v tej premogarski naselbini. Zopet so me bili povabili tje in zopet smo malo pokramljali. Nekdaj zelo progresivna in cvetoča naselbina, kjer se je delalo in dobro služilo, se je povsem predrugačila, kakor se je predrugačilo tudi po mnogih drugih krajih. Radi tega se je mnogo družin in posameznikov izselilo drugam. Precej jih je prišlo tudi sem v Cleveland. To je pa tudi vzrok, da smo mi tu in oni tam bolj navezani drug na drugega, da radi zremo, kako se imajo tu in tam naši rojaki.

Pri odhodu so mi mnogi tukaj naročili pozdrave za svoje sorodnike in znance v Forest City. Prav tako in še več sem dobil naročil za Cleveland v Forest City.

Na željo in vabilo odbora društva Marije Vnebovzete št. 77 KSKJ sem jim kazal slike v treh predstavah, dva večera in eno popoldne, ko je bilo izjemno za otroke. Ljudje so se udeležili obeh predstav zelo dobro; šolski avditorij je bil obkral naplnoten. Obe predstavi je občinstvo zelo odobraval.

Česar pa nisem vedel, ko sem se zadnjič mudil tam, je pevski zbor, ki obstoji iz kakih 40 pevcev in pevk. Večina je tu rojenih naših mladit. Ta pevski zbor, "Naprej" je nastopil štirikrat, dvakrat pri vsaki predstavi. Pevovodja zborja je Mr. Vautar, brat Frank Vautarja, pevovodje več zborov v Clevelandu. Zame je bil zbor kar precejšnje presenečenje in veselo iznenađenje. Pohvaliti jih moram, da so zelo lepo zapeli.

Z delom je bilo v Forest City baš sedaj nekaj tednov zelo ničevo. Eden vzrokov je tudi to, ker se navadno v tem času premog poceni in ga premogovne družbe ne marajo kopati. Tako se tam dela v premogovniku, kot drugje v tovarnah v takem času, namreč, kadar pride naročilo za premog, so ljudje poklicani na delo za par ur. Potem gredo pa zopet domov, kjer čakajo ponovnega povabila na delo.

Drugače se pa niso nič pritoževali, kakor je sicer dandanes navada, da samo tožimo in vzdihujemo. Sicer so se pa tudi depresije že kar navadili in zadovoljno žive naprej.

Starosta, župan te naselbine, naš pionir Martin Muhič, je še vedno prava hinjska korenina. On je že tako utrjen, da mu je vseeno, če gre eno ali pa par noči kaj spat ali ne. Martin pa zna povedati take, da ga je veselje poslušati. Pri njem ni nikdar dolgočasno. Mr. Muhič vsak pozna daleč naokrog, pa ga ima tudi vsak rad.

V pogovoru z njim, sem dočel, da je bil on že v Clevelandu, ko drugih naših sedanjih pionirjev še ni bilo. On je dospel namreč v Ameriko pred 49 leti, ko je bil star komaj 17 let. Mr. Muhič je podjeten, gospodarski, deloven in razsoden mož. Njegova žena je nekaj bolehnata, dva sinova pa pomagata očetu voditi gostilniško obrt. Podjetje je vedno zaposleno, tako v hotelu kot v restavraciji.

V nedeljo 27. marca sem se sestal v Muhičevem hotelu s sedmimi člani društva sv. Jožefa KSKJ iz Brooklyn, N. Y., ki so dospeli sem na kegljaško tekmo z sobratstvom v Forest City.

Zopet so me nadvse gostoljubno sprejeli družine Zigonova, Podražajeva in Math Kaminova. Prav iskrena hvala za toliko prijaznost in naklonjenost. Enako tudi Mr. Muhič najlepša zahvala za stanovanje in pa ker je mene in mojo prtljago peljal na postajo v Scranton. Enako za-

hvala Mr. F. Podražaju, ki me je v spremstvu društvenega predsednika, Mr. Zigona, prišel iskat na postajo v zgodnjih jutranjih urah ter me potem še vozil po teh krajih. Prav lepa hvala tudi za vsvo pomoč pri slikovnih predstavah.

Razume se, da sem tamošnje rojake povabil, naj pridejo na 15. maja v Cleveland, ko se bo vršila ona ogromna slavnost pri uradni otvoritvi našega kulturnega vrta. Obljubili so mi, da pridejo in takrat se mi bo morala nudila prilika, da vsaj nekoliko povrnem njih gostoljubnost.

Pri Muhičevih sem srečal pred odhodom tudi g. župnika Jevnikarja, ki se odpravlja na obisk v staro domovino. Ob isti priliki se bo udeležil tudi evharističnega kongresa v Budapešti.

Pred odhodom sem obiskal več slovenskih družin tam in sicer: Vedovnikove, Puntarjeve, ki imajo tudi sorodnike v Clevelandu, Maletove in Zupančičeve. Pri Vodovnikovih sem imel priliko spoznati se s častitljivo Puntarjevo mamico, ki jih ima že 88 let na ramah. Zenica je doma iz Cerknice. Posetil sem tudi družino Panca.

Vsi so veseli sprejeli pozdrave iz Clevelanda. Vračajo jih tudi nazaj. Milka Kress, ki je naročila za tje ducat pozdravov, je dobila nazaj par ducatov isto pristrčnih. Pozdrave sem prinesel tudi Amaliji Zupančič, Agnes Gartoža, družini Urbas, družini Frank Vautar, Petru Srnovrniku, John Kominovim, Jerčman, Globokarjevim, Pišerjevim, Leskovčevim.

Anton Zigon, Frank Podražaj in Mr. Bokal, uradniki društva, izročajo pozdrave za Mr. Ivana Zupana, urednika Glasila K. S. K. J., za Petra Srnovrnika, Anton Zalarja, za Susmanove in druge. Pa kdo bo vse to shranil v spominu? Dobro se pa spominjam, da je rekel Math Kamin, da je še vedno ponosen, da je učil dramatike Mrs. Globokar, voj. Grčman, ko je videl v Pasijonu, kako izvrstno je igrala svojo vlogo. Mnoge so poznali v Pasijonu, med drugimi tudi Mrs. Frances Kosten, ki je igrala vlogo Marije. Tako nam pomagajo te slike gojiti kulturo in vzbujati pozornost v naših predstavah.

Končno pa tudi jaz lepo pozdravljam vse Forestsičane in jim kličem: na veselo svidenje v Clevelandu na 15. maja!

Anton Grdina.

Prvi koncert mladinskega zborja "Prešeren" in drugo

V nedeljo, dne 27. marca je zunaj sijalo svetlo sonce, a v Slovenskem domu na 57. cesti v Pittsburgh, Pa., je vzlic lepega vremena čakala obilna udeležba, da se prične prvi koncert novo ustanovljenega mladinskega zborja "Prešeren." Program se je pričel pač po slovenskem običaju, eno uro pozneje kot je bil predpisan začetek.

Pozdravni govor je imel Mr. Paul Klun, eden izmed ustanoviteljev tega mladinskega zborja in je obenem tudi predsednik Slovenskega doma. Pozdravil je navzoče s kratkim nagovorom, nakar je prepustil nadaljno vodstvo programa Mrs. Mary Skerlong. Nato sta mlada Dorothy Zugel in Gilbert Hrvat v lepi slovenščini v imenu vseh mladit pevcev in pevk (katerih zbor šteje približno 60) pozdravila navzoče.

Prva pevska točka je bila "Hej Slovani," katero je zapel mladinski pevski zbor "Prešeren." Ljudstvo je strmel in ganotja so se rosila očesa. Bilo je to nekaj novega za Pittsburgh, stopinja višje k lepemu napredku. Starši so vsi srečni pazljivo

sledili vsaki pesmi, ponosno ozirajoč se na svoje malčke, ki so po večini prvič nastopali na slovenskem odru in tako ljubko odpirali svoje usta, da je donela slovenska pesem. Kot drugo točko so zapeli preljubljeno pesmico "Kje so moje rožice" in že v teh dveh pesmicah so pokazali mladi pevci, da ljubijo slovensko pesem in da se jo želijo učiti. Naslednjo točko je podal gostujoči mladinski tamburaški zbor "Zvezda." Ta zbor sestaja iz lepega števila mladit fantkov in deklic in so dobro igrali in peli "Venček narodnih pesmic." — Elsie in Josephine Klun sta nato v duetu zapele ameriško "Sweet Hawaiian Moonlight." Glasova sestrice Klun sta lepo harmonizirala in sta h koncu programa zapele še "Prišla bo pomlad." Ti dve pevki bosta s svojimi močnimi glasovi vedno v veliko pomoč temu zboru. — Še mladi, toda dobri pianistini sta se izkazali Dorothy Jergel in Helen, ko sta v duetu igrali pialo duet "Faust." — Tem je sledil nastop odraslega zborja "Prešeren," ki šteje primerno lepo število fantov in deklet in je napredil na navzoče vtis dobrega zborja s pesmimi "Strunam," "Slovo" in češko "Pobil cigan, ciganku." V pesmi "Slovo" se je v tenor solu odlikoval mladi John Fabec, ki je priznan izvrsten tenorist. — Zatem je zapelo "Ne bom se možila" devet 8-letnih fantkov in deklic. Peli so "Vsak po svoje," toda kot taki malčki so častno dovršili svojo vlogo in deležni so bili burnega aplavza in so še bolj kerajžno zapeli ob ponovnem nastopu. — Sedemletna Theresa Klun je ganila navzoče s pesmico "Kje je moja mamica." — Dopadala se je navzočim gitar solo, katero je proizvajala Anna May Ljubič, kot tudi valček instrumentalnega kvarteta, sestojajo iz bratrancev in sestričev Anthony, Gilbert, Josephine in Mary Hrvatini. — W. Skerlong in L. Strniša sta podala piano harmonika duet, ki je tudi ugaljal. — Pevski program so zaključili mladi "Prešernovci" s pesmima "Lipa zelenela je," kateri je sledila "Lepa naša domovina." — Z jednatim govorom se je zahvalil in končal program Mr. Klun.

Ni mi znano ime dirigenta tamburaškega zborja, a odrasli in mladinski zbor "Prešeren" sta pod vodstvom Mrs. Josephine May. Obstoj in napredek zborja je odvisen od staršev samih, kajti mladina je pokazala, da želi slovenskega petja in navdušenja in volje polna je njih učiteljica Mrs. May. Toda ves truden in navdušenje učiteljice bo zaman, ako jo ne bodo v vseh ozirih močno podpirali starši. Zagotovljena je pa uspešna bodočnost, ako se zavzamejo starši tako kot so se mladi pevci, pevke in učiteljica ter ustanovitelj Mr. Klun in Mr. Hrvatini, katerima gre vsa čast in priznanje. Bržkone bi bilo priporočljivo, da zbor postane odsek Slovenskega doma ali pa tamkajšnjega društva SNPJ kot je to nmenje nekaterih.

Z veseljem so prejeli tamkajšnji rojaki čestitke in priznanje clelandskih pevcev in pevk in njih pevovodja. — In ko bo nastignjen ta dopis, bodo pa "Detroitski Slavčki" že tudi odpeli svoj prvi koncert. Iskreno upam, da jim je koncert sijajno uspel in dal poguma do nadaljnjega delovanja.

Močna depresija, ki sega široko okoli sveta je seveda vzrok, da mladinski zbori ne morejo posečati, to je, se korporativno udeleževati koncertov eden drugega, akoravno je samo par sto milj razdalja, saj je celo med clelandskimi zbori to nemogoče. Srečni bi bili naši mladi pevci, ako bi jim bilo mogoče skupno in posamezno nastopati po raznih državah. Toda začasno o kaj takem niti govora ne more biti. Upati pa je, da bo detroit-

ski in pittsburški zbor še dolgo let prepeval in da pride čas, ko jim bo mogoče se korporativno udeležiti koncerta Združenih mladinskih zborov v Clevelandu in obratno.

Predno nadaljujem, se želim iskreno zahvaliti rojakom in rojakinjam v Pittsburghu za vsvo prijaznost in še posebno Mr. in Mrs. Kogovšek za okusno večerjo in drugo postrežbo, kakor tudi mlademu Eddie Kogovšek, ki nama je bil zvest spremljevalec. Mladim pevcem in pevkam in učiteljici Mrs. May pa želim mnogo napredka in neskončnega uspeha.

Bržkone bodo nekoč sedanji časi beleženi med najbolj historičnimi dobami sveta. Da današnja mladina trpi skupno z starejšimi ni vprašanja! Duševnega trpljenja današnjega sveta ni za opisati! Mladina (in s tem mislim na doraščeno in nedoraščeno mladino) je bila že od nekdaj poznana kot silno občutljiva in tako je seveda tudi sedaj. In če je kdaj mladež imela priliko spoznati življenje v vseh oblikah je to v tekoči dobi.

In da je še mogoče obstoj kulturnih ustanov v teh trajajočih momentih je čudežno. Tako seveda se moramo čutiti srečni, da ko se piše leto 1938 obstoje v Clevelandu vrhu številnih kulturnih in podpornih organizacij še tudi deset mladinskih zborov, ki so takorekoč slovenska bodočnost Clevelanda. Splošno Slovanstvo bi moralo biti srečno in ponosno, da kljub bednim razmeram, šolskih nalog in številnih ameriških zabavalščih, se njih v Ameriki rojena mladina še vedno zanima in tako visoko čisla slovensko pesem in s tem, seveda, svoj materinski jezik.

Z zanimanjem sem pred tednom sledila dopisu Frank Požarja iz Euclida, Ohio, ki je bil priobčen v obeh lokalnih listih. Čestitam Mr. Požarju k jednatim in globoko zamišljenem dopisu. Naj ob tej priliki vsaj toliko omenim, da toplo odobravam njegovo prepričanje. Resno dejstvo je, da bi bile lahko naše ustanove, organizacije in inteligenti v večjo oporo mladini kot pa so danes. Mladina si za pomni; niso in ne bodo pozabljeni posamezniki in organizacije, ki so kolikor toliko izkazale naklonjenost mladinskim zborom. Upati je še, da se razmere v tem oziru spremenijo predno bo prepezo. Mladi Amerikanci naj pa še dolgo prepevajo prekrasno slovensko pesem širom Amerike in starši in prijatelji mladinskih zborov se morajo vedno bolj zavedati sijajno važnega pomena: podpirati te naše skupine in da se ob vseh prilikah ponosno oko ozira na mladež, iz katerih grl doni v tujni slovenska pesem! Pozdrav!

Ančka Traven.

Zbor "Slovan"

Na zadnji vaji zborja Slovan je bilo sklenjeno, da se prihodnja aprilova seja vrši v soboto 9. aprila in sicer ob sedmih zvečer v navadnih prostorih. Ker ve vsak pevec, zakaj da se gre in da se pripravljamo za naš spomladanski koncert, ki se vrši na 1. maja v Društvenem domu na Recher Ave., je naša dolžnost, da se udeležimo te seje. Seve, povabljeni so tudi podporni člani in članice.

Ta seja je jako važna, ker bo treba ukreniti in pripraviti za koncert. Zato bodite točni ob sedmih zvečer, da ne bo treba pozneje zopet tolmačiti, kaj da se je že ukrenilo, da bo šlo delo bolj od rok. Ne pozabite torej v soboto večer ob sedmih, na 9. aprila.

Frank Rupert, tajnik.

PODPIRAJTE SLOVENSKE TRGOVCE

IZ DOMOVINE

—V Ljubljani je umrl Ivan Možina, banov. rač. uradnik, po kratki mučni boleznii. Ranjki se je rodil leta 1888 v Novem mestu in bi v kratkem dopolnil 50. leto starosti. Življenjska pot ga je vodila v Ameriko, kjer je bil med vojno med prvimi jugoslovanskimi uradniki. Sodeloval je v jugoslovanskem odboru kot novinar, kjer je vneto zagovarjal narodne pravice Jugoslovancov. Po vojni je pomagal materi pri izvrševanju njene hotelske obrti v Mostah pri Zirovnici. Pred leti je stopil v službo pri kraljevski banki upravi, kjer se je uveljavil kot inteligenten in vesten uradnik. Ob priliki zasledanja banskega sveta so mu bili poverjeni važni pisarniški posli. Ranjki je bil zelo dober tovariš in ga bo uradništvo gotovo ohranilo v dobrem spominu.

—Nemške obmejne oblasti na severni meji Jugoslavije so svojo pazljivost osredotočile v prvi vrsti na žide, katerih ne puste preko meje, če so avstrijski državljani. S tem hočejo preprečiti beg denarja v tujino. Za naše prebivalstvo pa je mnogo bolj občutna odredba, po kateri smejo naši sosedje onstran meje nešiti na jugoslovanske strani 70 grošev denarja. Kaj to pomeni za naše prebivalstvo, ni treba posebej pojasnjevati. Večina naših trgovcev z živili in večina mesarjev je imela od avstrijskega obmejne prebivalstva mnogo koristi, ker so od onstran hodili v našo državo nakupovati življenjske potrebščine, ki so bile pri nas mnogo, mnogo cenejše kakor pa v Avstriji. Nova oblast v Avstriji je sedaj izenačila Avstrijo z Nemčijo in zato tudi izdala tak ukrep. Živahna trgovina v Gornji Radgoni je skoraj zamrla, ves obmejni promet pa je izumrl. Tudi naše oblasti so začele izdajati propustnice le za izredno nujne primere.

—Samomort starčka. Te dni so našli pod Rožnikom v Ljubljani pod smrekami nad starim streliščem obešenega starega moža. V mrtvecu so ugotovili 64-letnega Jakoba Riharja, po poklicu delavca, rojenega v Štanečičah pri št. Vidu nad Ljubljano.

—V Rožni dolini v Ljubljani je umrl Franc Brodnik, orožniški stražmojster v pokopju.

—V ljubljanski bolnišnici je umrla Marija Klemenčič roj. Strehovec.

—V Ljubljani je v mestnem zavetišču v Japljevi ulici umrl bivši prodajalec sadja Franc Tesnar, nekdanj splošno znani "Francelj."

—V Klečah je umrla gđc. Tezija Lenčec. Bila je ponižna in krotka, prijazna z vsakomur, nikogar ni žalila, zato jo je vsak vzljubil, ki jo je poznal.

—V Ljubljani je umrla Marija Pavla Kavečič, trgovka z zelenjavo.

—V Framu pri Mariboru je v 82. letu starosti izdihnila svojo dušo Antonija Pristanik, mati ravnateljca Sadjarske in viinarske šole v Mariboru J. Priola.

—V Dravljah je umrl Jožef Žagar, posestnik in mizarški mojster.

—V Goriči vasi pri Ribnici je umrl Štefan Bolha, star 80 let.

DEKLETA IN ŽENE

Sedaj je čas, da si izberete in naročite za veliko noč fino in najnovejše mode "Sterling" suknjo ali obleko direktno iz tovarne, kar naredite lahko veliko ceneje kot kje drugje.

Samo pokličite me ali pošljite vaš naslov, da vas peljem v tovarno. Pripravljen sem vsak dan, tudi v nedeljah zjutraj. Se vam priporočam

BENNO B. LEUSTIG
1034 ADDISON RD.
Tel. Endicott 3426

KRIŽEM PO JUTROVEM

Po namiknem izvirniku K. Maza

"Torej bi pač tudi ne maral potovati po tujih deželah, da bi jih spoznaval? Tako potovanje bi ti bilo prenaporno in prenevarno?"

"Nikdar ne bom potoval po tujini. Čemu? — Kaj dobim za to? Denar zapravljam in nesreča se mi lahko pripeti. In prav tako tudi ti nimaš ničesar od svojih naporov."

"O pač. Meni potovanje ne-se. Živim od potovanja."

"Ni mogoče! Ali gore ješ in reke piješ, ki jih obiskuješ?"

"Tisto ne. Pa ko se vrnem domov, napišem knjigo o svojem potovanju in za tisto knjigo dobim denar."

Končno sem mu povedal nekaj, kar ni bilo tako čisto nemumno.

Obraz se mu je zjasnil.

"Aha —! Razumem te! Ni si zemljepisec, ampak kitabdzhi — knjigar —!"

"Ne. Kitabdzhi mi plača za knjigo, ki jo napišem, jo natisne in prodaja bralcem. In obojima dobim nekaj."

Položil je prst na nos, razmišljal in dejal:

"Razumem! Ti si tisti, ki prinese kavo iz Arabije, kitabdzhi pa je tisti, ki jo ljudem na drobno prodaja. Ali ni tako?"

"Da, tako približno je."

Spet je razmišljal pa vprašal:

"Ali vse napišeš, kar doživiš?"

"Le to, kar je zanimivo."

"Kaj pa je zanimivo?"

"Vse, kar moje misli in moja čustva bolj ko običajno razvname."

"Na primer, če spoznaš posebno dobrega človeka —?"

"Da. Tisti pride v knjigo."

"Ali pa posebno hudobnega —?"

"Tudi tistega dam v knjigo, da ga bralci spoznajo in za sovražijo hudobijo."

Resno je gledal, zamišljen si je šel z ustnikom pod turban. Zadeva mu ni ugajala.

"Hm —! Je godel. 'Oba, dobri in hudobni, prideta v knjigo —? In ljudje v tvoji domovini zvejo za nju?'"

"Tako je!"

"Ali zapišeš tudi njuni imeni?"

"Seveda."

"In kdo sta in kaj sta in kje živita in v kaki hiši —?"

"Čelo zelo natančno."

"In kaj sta počenjala in kaj si govoril z njima in kaj si o njih zvedel —?"

"Vse."

"Allah —! Izdajalec si, nevaren človek! Bati se te je treba!"

"Pač ne! Dobremu se ni treba ničesar bati, njegovo ime bo živelo po vseh deželah, kajti tisti knjige prevajajo tudi v druge jezike. Hudobnemu pa se čisto prav zgodi, da zve svet o njegovih hudobijah."

"Boš pisal tudi o Zbigancih?"

"Zelo mnogo. V Zbigancih sem doživel marsikaj zanimivega."

"In o Kliseliju boš tudi pisal?"

"Tega danes še ne vem. Ker ne vem, kaj vse bom v Kliseliju doživel, videl in slišal. Pa to bom gotovo pohvalno omenil, da imaš krasen čubuk in da piješ izvrstno kavo."

Molče je zrl pred sebe.

Med pogovorom sem ga bistro opazoval. Čudno znan se mi je zdel njegov obraz. Kje sem ga neki že videl —?

Ni bila podoba, da je res bogat. Njegov šas je bil star in umazan, star in umazan je bil tudi njegov kuftan. Bedra in kolena je imel na debelo ovita s cunjami, menda radi protina. Vkljub protinu pa so mu tičale boste noge v starih, tenkih, shojenih copatah.

Slok, mršav človek je bil, srednjih let, obraz pa so mu že razorele zgodnje gube. Ost-poteze, majhne boče oči, trde in brezčutne, močno razvita brada, široka, v kotih navzdol obrnjena usta so bila vse drugo ko prijetna. Čisto tak sem si mislil obraz skopuha, ki misli le na dobiček, ki samo grabi, pa ne vpraša za sredstvi.

Končno je bil s svojim razmišljanjem gotov.

"Upam, da ti bo ugajalo pri meni in da boš le pepe reči pisal o meni —!"

"Gotovo! Zelo gostoljubno si me sprejel, hvaležen ti moram biti."

"Se vse drugače bi te bil sprejel in vse lepše pogostil, pa moja gospodarica je odpotovala, sam pa ne morem hoditi. Protin me muči."

"Kje pa si se nalezal tega hudega gosta?"

"V vojski."

"Si bil vojak? Najbrž častnik?"

"Se vse kaj več sem bil. Bil sem vojni dobavitelj, skrbel sem sultanovim vojakom za čbleko in hrano."

Vojni dobavitelj —! Zato je veljal za bogataša —! Zato si je kupil graščino in posestvo, kjer bi rad "v miru preživel stara leta in užival sado-ve svojega dela," kakor je pravil krojač.

Pomilovaje sem mislil na uboge, polnake in sestrane vojake sultanove, pa na mošnje denarja, ki so si jih gospodje vojni dobavitelji "zaslužili."

"Tvoja služba je bila pa zelo visoka in imenitna!" sem hvalil. "Užival si zaupanje padišahov, da ti je tako službo naklonil!"

"Da, tako je!" je dejal samoljubno. "Dobavitelj je tisti, ki pripori bitke in vojske, je tisti, ki vodi junake k zmagi. Brez njega ni poguma, brez njega razjeda vojsko glad, mrz in bolezen. Domovina mi mora biti hvaležna!"

"Naj tudi to omenim v svoji knjigi?"

"Da, omeni! Prosim te!"

Ali boš mnogo lepega in dobrega napisal o deželah in o podanikih padišahovih?"

"Zelo mnogo," sem kratko odgovoril. Slutil sem, kam namerava napeljati pogovor.

"Tudi. Povsod živijo dobri in slabi ljudje."

"Si našel tudi pri nas slabih ljudi?"

"Da," sem povedal ravnodušno. "Posebno zadnje dni in v teh krajih."

Nemirno je mencial po blazinici. O tem bi bil rad kaj več govoril, pa ni vedel, kako bi začel.

"In vse to bodo zvedeli tvoji bralci —! Da bi dobil tudi jaz kako tako tvojo knjigo —."

"Ne razumel bi je, ni pisana v tvojem jeziku."

"Pa bi mi vsaj ti sam pripovedoval, kaj vse si doživel pri nas —."

"Rad. Pa pozneje, ko si pričijemo."

"Bi rad šel počivat? Naročil bom, da ti pokažejo tvoje stanovanje. Prej pa bi mi le še kaj pripovedoval —!"

"Res sem truden. Pa da ti izpolnim željo, ti naj tale moj spremljevalec pregledno poroča o naših potovanjih v zadnjih tednih."

"Le kar naj začne, poslušam."

Halefu nisem mogel bolje ustreči. Sila rad je pripovedoval. Pa jezilo ga je, da ga je mož tako na kratko, bi rekel, skoraj zapovedujoče nagovaril. Vedel sem, kako bo začel svoje poročilo.

(Dolje prihodnjic)

Leta 1960 bo polovica Evrope slovanska!

Letos je izšla v Monakovem knjiga "Rasna higiena v ljudski državi," ki jo je izdal profesor dr. E. Rudin. V knjigi je izšel tudi članek ravnatelja dr. F. Burgdorferja, ki obravnava danes tako pereče vprašanje nazadovanja rojstev evropskih narodov. Čeprav je članek napisan v ozkem germanskem obzorju, je vendar dovolj resničen, da nič ne prikriva golih dejstev. In zato je tudi za nas močno zanimiv.

Najprej ugotavlja, da nazadovanje rojstev ni zajelo zgolj Evrope, ampak do gotove stopnje celo vse dežele zapadnoevropskega kulturnega kroga. Vsekakor so v tej "internacionali nazadovanja rojstev" upoštevanja vredne izjeme in predvsem gradu-alne razlike.

Ker imamo pred seboj podatke nemške knjige, moramo pač z njimi računati. Pisatelj postavlja za podlago število 100 za Nemčijo in ob njem primerja podatke drugih držav. Če torej znaša število živčih, ki so eno leto stari, v Nemčiji 100, je samo še ena država v Evropi, ki tega števila ne dosega, in to je Nemška Avstrija. Vse druge države prekašajo nemško število več ali manj. Germanski deželi Švedska in Anglija pa tudi Švica so približno na nivoju Nemčije in so torej dežele, kjer je stanje rojstev najnižje. Francija nasprotno, klasična dežela padanja rojstev, prekaša nemški indeks za 18%, torej za približno petino. Seveda je treba pri Franciji upoštevati priseljevanje tujcev pa tudi državno naseljevalno politiko. Tudi Češko-Slovaška, Madžarska in Finska prekašajo Nemčijo za 20 do 50%. Nizozemska je med germanskimi deželami edina izjema, ker je njeno stanje rojstev 53% višje od nemškega.

Južnoromanske države Italija, Španija in Portugalska so še zmerom bogate rojstev. Njihovo stanje rojstev je 60% višje od nemškega.

Južnoromanske države Italija, Španija in Portugalska so še zmerom bogate rojstev. Njihovo stanje rojstev je 60% višje od nemškega.

Francija, katere starostno stanje je najbližje stacionarni obliki in izkazuje po surovi metodi majhen prevešek rojstev nad smrtno, je po prečiščenih metodah dežela, nad katero plava smrt. Vendar je njen biološki deficit izmed vseh sorodnih dežel najmanjši. Njena življenjska bilanca je prav za prav iz-avnana, kar je vsekakor zanimivo, če se spomnimo, s kakšnim zadovoljstvom vprav Nemci napovedujejo njen bližnji konec.

Viški rojstev v Holandiji, Italiji, Poljski in deželah sicer po prečiščenih metodah precej izgubijo na svoj majestetični višini, vendar je treba kljub temu ugotoviti v teh pokrajinah stalno naraščanje prebivalstva.

Pri podrobnih analizah razvoja prebivalstva v teh deželah lahko ugotovimo naslednje spremembe v naraščanju in padanju prebivalstva za prihodnja tri desetletja:

Nemčija bo morebiti dosegla leta 1960 70 milijonov ljudi, vsekakor pa je verjetneje, da bo to samo lep sen najhujših domoljubnih optimistov. Vsekakor pa bo poleg Rusije (kjer narašča letno v evropski Rusiji prebivalstvo za 3 milijone ljudi, v Aziji pa za poldrugi milijon) po številu prebivalstva najmočnejša država v Evropi.

Francijo samo pa, ki je bila proti koncu osemnajstega stoletja po prebivalstvu še najmočnejša država v Evropi,

stanje rojstev je 60% višje od nemškega.

Vse evropske države pa daleč nadkriljuje slovanski vzhod, Poljska, Rusija in balkanski narodi. Porodov je v slovanskih deželah še enkrat toliko kakor v Nemčiji.

Če to življenjsko bilanco prečistimo (to se pravi, da se ne oziramo na dozdevni prirastek izključitvijo starostne meje), tedaj spoznamo, da so dozdevno še prekašajoča rojstva v germanskih deželah (izvzemi Holandijo) prav za prav iluzija. V nobeni germanski deželi ni mogoče več ugotoviti biološkega naraščanja prebivalstva. Vse se nahajajo v bolj ali manj kritičnem stadiju nazadovanja prebivalstva.

Francija, katere starostno stanje je najbližje stacionarni obliki in izkazuje po surovi metodi majhen prevešek rojstev nad smrtno, je po prečiščenih metodah dežela, nad katero plava smrt. Vendar je njen biološki deficit izmed vseh sorodnih dežel najmanjši. Njena življenjska bilanca je prav za prav iz-avnana, kar je vsekakor zanimivo, če se spomnimo, s kakšnim zadovoljstvom vprav Nemci napovedujejo njen bližnji konec.

Viški rojstev v Holandiji, Italiji, Poljski in deželah sicer po prečiščenih metodah precej izgubijo na svoj majestetični višini, vendar je treba kljub temu ugotoviti v teh pokrajinah stalno naraščanje prebivalstva.

Pri podrobnih analizah razvoja prebivalstva v teh deželah lahko ugotovimo naslednje spremembe v naraščanju in padanju prebivalstva za prihodnja tri desetletja:

Nemčija bo morebiti dosegla leta 1960 70 milijonov ljudi, vsekakor pa je verjetneje, da bo to samo lep sen najhujših domoljubnih optimistov. Vsekakor pa bo poleg Rusije (kjer narašča letno v evropski Rusiji prebivalstvo za 3 milijone ljudi, v Aziji pa za poldrugi milijon) po številu prebivalstva najmočnejša država v Evropi.

Francijo samo pa, ki je bila proti koncu osemnajstega stoletja po prebivalstvu še najmočnejša država v Evropi,

"grande nation," sta že zdajnaj prekosile Rusija in Nemčija in v najnovejšem času tudi Anglija in Italija. Italija bo najbrž že v desetih letih prehitela Anglijo in bo okoli leta 1960 imela že 50 milijonov prebivalcev.

Najmočnejše naraščanje prebivalstva pa izkazujejo slovanske dežele. Poljska, ki ima danes 30 milijonov ljudi, bo dosegla leta 1950 40 milijonov in bo s tem postala "grande nation." Po številu prebivalstva bo prišla na šesto ali sedmo mesto v Evropi.

Vobče Slovani z biološkega stališča stalno močno naraščajo. Vsekakor tega naraščanja ne bo ustavilo niti morebitno počasno padanje rojstev. Še za dolgo desetletja je treba računati s tem naraščanjem prebivalstva slovanskih dežel. Nujna posledica tega bo, da se bo razmerje sil v prihodnjih desetletjih v Evropi bistveno spremenilo.

Leta 1810 je živel v Evropi 187 milijonov ljudi. Od teh je odpadla približno tretjina na germanske, tretjina na roman-ske in tretjina na slovanske dežele.

Leta 1910 je bilo med 450 milijoni Evropecev 42% Slovanov, Germani so nekoliko narasli in dosegli 34%, dočim so Romani zaradi zgodnjega začetka padanja rojstev v Franciji padli na 24%.

Danes ima Evropa okoli 500 milijonov ljudi. Od teh je 46% Slovanov, 30% Germanov in 24% Romanov.

Okoli leta 1960 bo v Evropi približno 600 milijonov prebivalcev. Naraščalo pa bo medtem samo slovansko prebivalstvo. Tega leta bo šlo čez 300 milijonov ljudi in tako preseglo polovico vseh Evropecev. Kakor vse kaže, bo Evropa postala pretežno slovanska celina (tako trdi celo ta nemški pisatelj!). Delež Germanov pri evropskem prebivalstvu bo tedaj znašal samo nekaj malega nad četrtino, romanski pa še toliko ne.

Vsekakor žalostna bilanca za germansko nadutost!

PODPIRAJTE SLOVENSKE TRGOVCE

ZAHVALA

Prav iskrena zahvala sledečim, ki so darovali za cerkev v Turnišču v Prekmurju. Darovali so sledeči:

Po \$5.00: John Lutar, Frank Cseh, Mike Horvath, Mike Sal-laj, Verona Ružič. Po \$3.00: Anton Grdina, Barbara Erzen, August Kollander. Po \$2.00: Toni Kovačič, Joe Kučku, Frank Zdravec, Joe Gyorkis. Po \$1: Joe Tkalec, Mike Smej, Anna Perša, Frank Rožman, Mike Zerman, Toni Hozjan, Verona Slivnjek, Frank Zupančič, Steve Ftičar, Tomaž Vencek, John Hodnik, Barbara Dravec, Mike Stagovec, John Raj, Steve Zdravec, Steve Nemeth, Steve Perša, Steve Somen, Joe Vuk, Anthony J. Grdina, Steve Ftičar, Kati Duh, Steve Hozjan, Paul Biličič, Steve Markolija, Paul Berke, John Hozjan, Margit Kolman. Po 50c: Mike Balašek, Toni Kavvas, Barbara Balašek, Steve Zver, Steve Vuk, Valent Kovačič, George Smolko, Julia Donatov, Anna Perša.

Vsega skupaj je bilo nabrane-ga \$71.50. Denar je bil odpola-n 19. marca 1938 potom tvr-dke August Kollander.

Frank Cseh, Barbara Erzen, nabiralca.

Newyorška država dobi novo ustavo

Albany, N. Y., 5. aprila. — Včeraj je pričela v glavnem mestu države New York, v Albany, zborovati sedma ustavo-tvorna konvencija države New York. Prva je zborovala v le-tu 1777. Nova ustava, katero bo konvencija pripravila, bo seveda podvržena pozneje ljud-skemu glasovanju. Namerava-jo se narediti velike spremembe v družabnem, ekonomskem in političnem življenju države New York. Stotine predlogov imajo delegati, ki so bili izvo-ljeni od ljudi, na programu in o vseh se bo debatiralo tekom prihodnjih štirih mesecev, ko bo konvencija zborovala. Ve-liko zanimanje prevladuje med državljani, če bo konvencija sprejela predloge novega dea-la, ali bo obrnjena bolj na de-sno. Med delegati je tudi Al Smith, bivši najožji prijatelj predsednika Roosevelta in dan-es njegov največji nasprot-nik. Kakšen vpliv bo Al Smith imel na konvencijo, se ne ve. Vseh delegatov je 168, med nji-mi samo 6 žensk. Republikan-ci imajo večino na konvenciji. Republikanski delegatov je 92. Zadnja ustavotvorna kon-vencija se je vršila v letu 1915. Med drugimi točkami so tudi sledeči problemi na vrsti: Ali naj governor imenuje vse sodnike? Razdelitev države v nove kongresne distrikte. Dr-žavna postavodaja naj bi ime-la samo eno zbornico in števil-na delavska vprašanja.

20,000 ameriških bomb odšlo na Kitajsko

Washington, 5. aprila. Nemški parnik Kellerwald je od-peljal te dni 20,000 bomb, ki so namenjene za kitajske zra-koplove. Bombe so bile izde-lane v neki tovarni v Wilming-tonu, Del. Kako so mogle bom-be zapustiti Zedinjene države, ko je proglašena nevtraliteta napram Kitajski in Japonski, je nemogoče dognati.

Taxi voznik bo posvečen za duhovnika

Pittsburgh, Pa., 5. aprila. — Raymond Heinz je študiral 17 let, medtem ko je vozil taxi v tem mestu. S šofiranjem si je služil denar za študije. Izvršil je Duquesne univerzo in te dni enkrat bo končal učenje v St. Vincent semenišču v La-trobe, Pa. Njegovi stanovski tovariši v Pittsburghu so zlo-žili skupaj potrebno svoto, da so mu kupili zlat kelih za no-vo mašo.

Kardinal Innitzer je od-potoval v Rim

Dunaj, 5. aprila. Poroča se, da je dunajski nadškof, kar-dinal Innitzer, odpotoval v Rim, kjer bo sprejet od pape-ža, da pojasni sveti stolici, za-kaj so avstrijski škofje pripo-ročili, da prebivalstvo Avstri-je glasuje za priključitev Nem-čiji. Zastopnik kardinala se že nahaja več dni v Rimu, to-da od papeža še ni bil sprejet.

Angleška vlada je dobila zaupnico v parlamentu

London, 5. aprila. Mnogi laboritski poslanci so včeraj v parlamentu zahtevali, da seda-nja angleška vlada odstopi in se razpišejo nove volitve, ker Angleži niso zadovoljni z na-stopom ministerskega predse-dnika Chamberlina, ki ustvarja prijateljske pogodbe z dikta-torji. Prišlo je do jako bur-nih prizorov v parlamentu in celo do tepeža, a končno je vlada dobila veliko zaupnico. 359 poslancev je glasovalo za njo in samo 152 proti.

Rockefeller ponuja 50 milijonov za gradnjo

New York, 5. aprila. John D. Rockefeller Jr., je ponu-dil \$50,000,000 za gradnjo pri-vatnih hiš, toda pod pogojem, da nastane mir v stavbinski in-dustriji. Svoje pogoje je spo-ročil raznim delavskim vodite-ljem. Newyorški župan je po-vabil pozneje zastopnike delav-cin in unij v svoj urad, da na-redijo načrt, da se začne z gradnjo. Več nesporazumov je med kontraktorji in med unijskimi voditelji.

MALI OGLASI

V najem se da stanovanje obstoječe iz štirih sob. Jako čedno. Zmeren rent. Vprašajte na 1052 E. 62nd St. (80)

LOUIS OBLAK

TRGOVINA S POHISTVOM
Pohištvo in vse potrebščine
za dom.
6612 ST. CLAIR AVE.
HENDERSON 2978

Anton Bašca

1016 E. 61ST ST.

Se priporočam, da si na-bavite sedaj dobrega vina. Prodajamo ga na drobno in debelo. Pri nas dobite tudi dober prigrizek, da boste imeli za velikonočne praznike.

UČITE SE ANGLEŠČINE

iz Dr. Kernovega

ANGLESKO-SLOVENSKEGA BERILA

"ENGLISH-SLOVENE READER"

kateremu je znižana cena in stane samo:

\$ 2.00

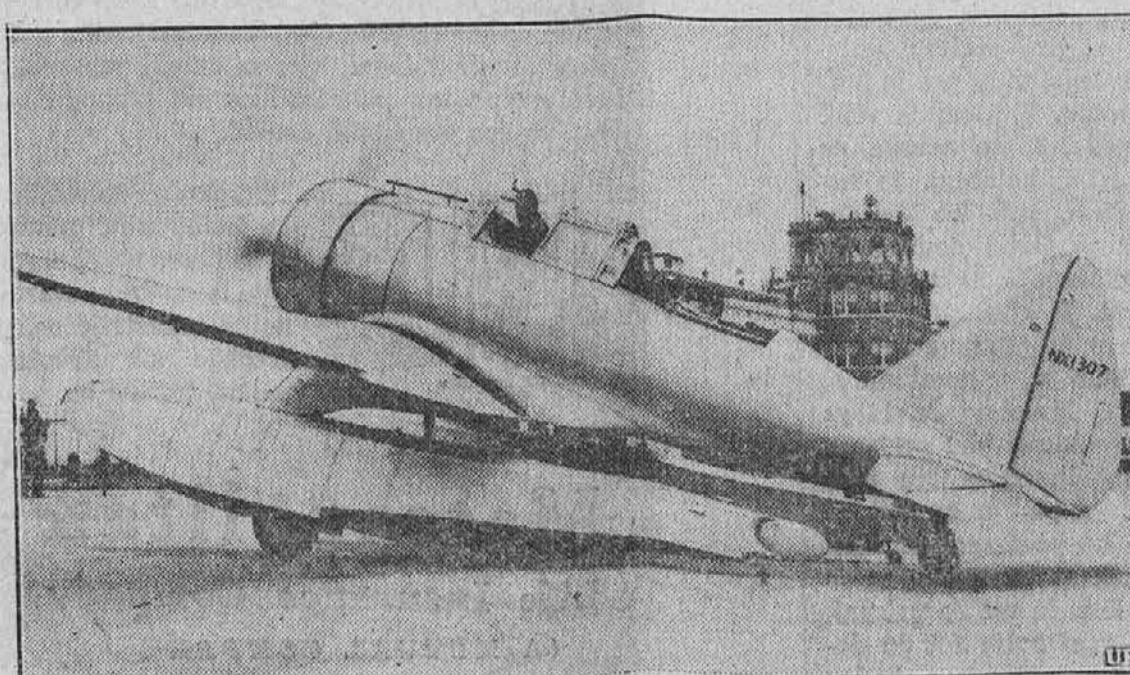
Naročila sprejema

KNJIGARNA JOSEPH GRDINA

6121 St. Clair Ave. — Cleveland, O.

General Franco, poveljnik španskih nacionalistov, je izdal apel, da ljudje darujejo kovino za municijo. Na sliki je videti, da so se celo otroci odzvali in so dali svoje igrače v vojne svrhe, da pomagajo domovini.

Take ogromne aeroplane je naročila ruska sovjetska vlada v Ameriki. Tak aeroplan lahko nosi polno vojaško posadko 3,000 milj daleč, ne da bi pristal.

Zamenjana sinova

FRANCOSKI ROMAN

Res je, da Albert ne bo povedal, kje se je nahajal v tork večer. No, končno mene to tudi ne briga. Dokazati je le treba, da ni bil v Jonchere. Vraga, mogoče je pa Gevrol na sledu? Želim mu srečo iz dna mojega srca. Da, Bog daj, da bi imel uspeh. Moja čast bo sicer trpela radi tega, ko bo on triumfal nad menoj. Kaj bi dal na svetu, da bi mogel dokazati nedolžnost Alberta! Pol mojega premoženja je premalo. Spletel sem zanjko, katere sedaj ne morem razplesti."

Pere Tabaret je odšel v postelj in se skoro tresel. Kmalu je zaspal in imel je strašne sanje.

V silni množici, ki se navadno drenja na javnem trgu okoli giljotine, kadar zadene obsojene zločince smrtna kazen, se je nahajal Tabaret, ko so Albertu nameravali odsekati glavo. Videl je nesrečnega fanta, z rokami zvezanimi na hrbtni, kako je korakal po stopnjicah, spremljan od duhovnika, proti smrti sekiri. Ponosno je stal na odru in mirno zrl na razburjeno množico. Tedaj so se njegove oči srečale z očmi Alberta. Zdajci preloži Albert svoje vezi in z roko pokaže proti Tabaretu in vzklikne: "Tam je moj morilec!" Množica ga je začela divje preklinjati. Hotel je pobegniti, toda noge so mu bile prikovane v tla. Hotel je zapreti oči, brez uspeha. Zadrževala ga je nevidna sila. Zdajci Albert ponovno zakliče: "Nedolžen sem, tam je krivec —" Albert je imenoval neko ime, množica je za njim ponavljala isto ime, katerega pa ni mogel razumeti. Končno je padla glava Alberta...

Stari Tabaret je glasno zakričal in se zbudil ves premočen od potu. Vzelo ga je precej časa, da se je prepričal, da je le sanjal in predno je doglal, da se nahaja v svoji lastni postelji, v svoji lastni hiši. Bile so samo sanje, a mnogokrat pravijo, da so sanje svari- lo iz nebes. Tabaret je na vso moč skušal dognati, katero ime je Albert imenoval. Ker se mu ni posrečilo je vstal in prižgal luč. Strah ga je bilo v temi. Spati ni mogel več. Samega

sebe je silno obtožil in se skoro sramoval svojega detektivskega poklica, kateremu je tako dolgo sledil. Uboga človeška družba!

Končno je posvetil dan, katerega je mrzlično pričakoval. Da mine več časa, se je počasi oblačil, z največjo skrbnostjo in mislil na vsakovrstne drobnarije brez pomena. Oblačil se je eno uro, tekem katere je najmanj dvajsetkrat pogledal na uro, da se prepriča, da se ura ni ustavila. Kljub vsemu temu odlaševanju, pa še ni bila osma ura, ko se je zgledil pri sodniku, se opravičeval, češ, da je prišel po skrajno važnih opravkih.

Opravičevanja so bila odveč. Sodnika na noben način niso zbudili pred osmo uro. Toda danes je naredil izjemo. Nahajal se je že pri delu. S svojo običajno vljudnostjo je sprejel detektiva in se celo šalil z njim radi besed prejšnjega dneva. Sodnik je bil videti vesel, kot bi imel v rokah res pravega zločinca.

Ta veseli glas pa nikakor ni ugajal Tabaretu, zlasti ker je vedel, da je bil sodnik Daburon sicer skrajno resen mož. Baš ta veselost mu bo preprečila, da ne bo mogel povedati vsega, kar je nameraval in prositi za Alberta. Tabaret je takoj začel:

Mirno, toda zelo energično je začel pripovedovati. Apeliral je na sodnikovo srce, govoril o razumu, toda dasi je dvom največkrat zelo nalezljiv, se mu ni posrečilo prepričati sodnika niti omajati njegovega mišljenja. Njegovi najboljši argumenti so toliko izdali kot če bi kdo metal krušne drobtine ob jekleno ploščo. Tabaret seveda ni bil začuden, ker mu ni uspelo.

Pere Tabaret je imel na svoji strani samo teorijo, besede, dočim je bil Daburon v posesti izvrstnih dokazov. Tako trdovraten je postal Daburon, da bolj kot ga je stari detektiv prepričeval, da je Albert nedolžen, bolj je Daburon verjel, da je dobil pravega zločinca.

Vendar se Tabaret ni podal, dasi ga je sodnik skoro uničil. Izjavil je, da zaenkrat ne bo več silil v njega, ker ima polno zaupanje v modrost in nepristranost preiskovalnega sodnika. Zadostovalo mu je, da se je zavaroval proti raznim vplivom, katere je on sam tako nesrečno poklical v življenje.

Pristal je še, da se bo podal na lov za novimi dokazi. Preiskava se je šele začela, in marsikaj še ni prišlo na dan, kot na primer preteklo življenje vdove Lerouge. Nova fakta se bodo pojavila. Kdo ve, kako bo pričeval mož z uhani, katerega sedaj lovi detektiv Gevrol. Dočim je v notranjosti Tabareta kar vrelo in je hrepenel, da bi mogel na kak način škodovati "norčavemu sodniku," kakor je sedaj na tihem imenoval Daburona, je bil pa Pere Tabaret za trenutek prisiljen biti ponižen in vljuden. Izjavil je željo, da bi ga obvestili o nadaljni preiskavi. Končno je odnehal in še izjavil željo, da dobi dovoljenje videti Alberta v ječi. Misli je, da njegovo naporno delo v tem slučaju ga upravičuje do te male ugodnosti. Rad bi govoril z jetnikom vsaj deset minut.

Toda Daburon niti tega ni dovolil. Izjavil je, da zaenkrat mora ostati jetnik v samotni celici.

Da bi ga pa vsaj nekoliko potolažil, mu je obljubil, da zna tekot tih ali štirih dni spremeniti svoje mišljenje in povelje, pod pogojem, da vzroki, radi katerih je odrekel obisk, ne obstoje več.

"Vaša odklonitev je kruta," reče Pere Tabaret, "toda razumem vas in ubogal bom."

To je bila njegova edina pritožba. Hitro se je umaknil iz sobe v strahu, da se ne bi preveč razburil in še kaj drugega povedal.

Čutil je, da poleg tega, da reši življenje nedolžnega človeka, bo obenem temu okrutnemu sodniku prizadjal tudi težko moralno brclo.

"Tri ali štiri dni," mrmra Tabaret, "to pomeni, tri ali štiri leta za nesrečnega jetnika. In kako rahlo govori! Toda Albert mora zvedeti resnico sedaj."

Da, Daburon je zahteval samo tri ali štiri dneve, da izsili priznanje iz Alberta ali pa da ga vsaj napoti, da spremeni sistem svoje obrambe.

Največja težava je bila v tem, ker ni mogel dobiti nobene priče, ki je videla Alberta na pustni tork večer.

Ena sama taka priča bi bila neizmerne vrednosti. Daburon se je zavedal tega in je takoj po odhodu Tabareta usmeril svoje delovanje temu namenu. Daburon je mnogo upal. Saj je bila šele sobota. Čas še ni prišel, da bi se uvedla temeljita preiskava.

Preiskovalni sodnik je ukazal, da odide pet najbolj spretnih detektivov v Bougival. S seboj so imeli fotografije Alberta. Njih naloga je bila preiskati vse kraje med Reuilom in Jonchere, loviti in slediti, vpraševati in preiskovati, da dobijo na razpolago najboljše informacije. Fotografije bi jim v tem slučaju mnogo pomagale. Imeli so naročilo, da povsod kažejo fotografije. Obiskati morajo vse gostilne, trgovine in delavnice. Saj je bilo skoro nemogoče, da na pustni tork, ko je skoro sleherni na cesti, ne bi opazili tujca, oziroma originala na fotografiji, in sicer pri železniški postaji v Reuilu ali na enem izmed potov, ki vodijo v Jonchere.

Ko je oddal tozadevna povelja se napoti preiskovalni sodnik proti justični palači in pošlje po jetnika.

Že zjutraj je dobil sporočilo od nadzornika paznikov glede početja jetnika v zaporih. Opisali so mu natančno, kako se vede, kaj govori in dela. Nepristano so ga skrbno opazovali. Toda niti najmanjša stvarica na njem ni kazala v njem zločinca. Bil je videti žalosten, toda ne obupan. Ni niti kričal, niti grozil, niti preklinjal pravico. Ko je nekoliko hrane zavžil, je štopil k oknu celice in stal tam nad eno uro. Potem se je pa vlegel in mirno zaspal.

"Kakšno železno ogrodje!" misli Daburon, ko je stopil jetnik v njegov urad.

V Albertu ni videl več obupanega človeka, kot je bil včeraj, ko je stal pred njim tresoč se in je bilo videti, da bo padel v omedlečico. Nedolžen ali kriv, njegovo stališče je bilo že določeno, to se mu je bralo na obrazu. V njem je videl sodnik noža, ki se zanaša na samega sebe, katerega je nesreča potrla, toda ne uničila.

Sodnik je takoj dognal, da mora spremeniti način svoje- ga napada. V njem je spoznal ono naravo, ki postane še bolj trdna, kadar se ji grozi ali se jo napade. Namesto da bi ga strašil, je sklenil biti prijazen in mehak. — Preprost trik, toda je skoro vedno učinkoval. Z mehkobo bo premagal jetnika. Kar naenkrat se mu uderejo solze po licih in vse bo priznal. Nihče ni znal bolje kot on do- takniti se srčnih strun, kadar se gre za — čast, ljubezen, dru-

žino!

Napram Albertu je postal prijazen, da celo prijateljski. Skoro zaupno je govoril z njim. Nesrečni mož — koliko je moral trpeti, on, katerega življenje je bilo življenje v

zlategradu!

Zdelo se je, da ne govori več preiskovalni sodnik napram obtožencu, pač pa sam njegov oče, ki nosi v srcu odpuščanje za sina.

Daburon je nadaljeval in go-

voril. Za trenutek se je znajdel v položaju Alberta. Kaj bi čutil on, ko bi prišlo na strašno odkritje? Skoro se je bal vprašati samega sebe. Daburon je govoril o umorjeni vdovi Lerouge. Res je bil to strahovit zločin, toda vsaka stvar se da pojasniti in razčistiti. Bil je to eden zločinov, katerih človeška družba sicer ne more pozabiti, toda jih vsaj lahko oprosti do gotove točke, kajti motiv zločina sam ni bil nečasten.

Trgovska stran poslovanja -- in človeška stran

Trgovska stran--za leto 1937

Metropolitan Life Insurance Company objavlja svoje poročilo za leto, ki se je zaključilo z 31. decembrom 1937, (V soglasju z letnim poročilom, vloženim pri New York državnem zavarovalniškem departmentu).

PREMOŽENJE		OBVEZNOSTI	
Vladni vrednostni papirji:	\$ 845,465,919.71	Zakonite rezerve za police:	\$4,141,778,793.00
Vlada Zed. držav.		Znesek, ki bo z obrestmi in bodočimi premijami zasigural izplačila zahtev na police	
Kanadska vlada,	\$782,172,007.89	Dividende za lastnike police:	101,023,188.00
Drugi vrednostni papirji:	1,655,208,167.35	Odlučeno za izplačila za leto 1938	
U. S. državni in mestni		Rezerva za bodoča plačila na naknadne pogodbe	74,737,947.93
Kanadski provincijalni	\$130,036,072.20	Hranjeno za zahteve:	20,479,248.83
in mestni	\$108,728,136.17	Vključene zahteve, ki čakajo na končne dokaze in precejšnji znesek neporočanih zahtev	
Železnice	\$604,695,039.09	Druga obveznost napram policam:	26,055,985.89
Javne utilitete	\$479,281,913.46	Vključno dividende, puščene pri družbi, premije, plačane v naprej, itd.	44,141,003.74
Industrijalni in razni	\$332,467,006.43	Razne obveznosti:	
Delnice:		Vključno rezerve za zavarovalnino za ponesrečenja in za zdravje, narasli davki, plačljivi v 1938, itd.	311,504,659.62
Vse, izvzemši \$38,047.76, so prednostne ali garantirane	81,482,758.76	Previšek in splošna prostovoljna rezerva:	
Hipotekarna posojila na nepremičnine:	994,096,712.57	To služi kot varščina za sigurnost—odpomoč za potrebe, ki se ne morejo predvideti	
Prve hipoteke na farme	\$73,652,107.08		
Prve hipoteke na druge lastnine	\$920,444,605.49		
Posojila na police	513,947,859.36		
Lastovane nepremičnine:	383,912,325.74		
Vključene nepremičnine za uporabo družbe	102,584,804.52		
Gotovina	83,727,136.16		
Premije, neplačane in odložene	59,295,142.84		
Obresti plačljive in narasle			
SKUPAJ	\$4,719,720,827.01	SKUPAJ	\$4,719,720,827.01

Celotna življenska zavarovalnina v veljavi:		Plačila dedičin in lastnikom police:	
Navadna	\$11,400,690,229	Navadna	\$228,626,251.52
Industrijalna	7,511,537,957	Industrijalna	234,266,144.68
Skupinska	3,671,865,512	Skupinska za življenje, zdravje in letna izplačila	60,451,881.28
Total	\$22,584,093,698	Osebnostna poškodninska in za zdravje	2,531,994.01
Poškodninska in za zdravje	19,699,024	Total	\$525,876,271.49
Tedenske podpore	1,510,264,310		
Podpore v enotnem izplačilu			

Metropolitan je vzajemna organizacija. Njeno premoženje se drži za dobrobit njenih lastnikov police in vsak deljivi previšek se vrne njenim lastnikom police v obliki dividend.

Človeška stran --- za 1937

AKO BI PUSTILI samo gornje številke, da opišejo Metropolitan delovanje zadnjega leta, bi bila povest vse prej kakor popolna—kajti obstoja tudi ČLOVEŠKA stran poslovanja.

Lastniki police in dediči so prejeli od Metropolitan v 1937 skoraj \$526,000,000—mного od tega v uri resnične potrebe. Smrtninske zahteve so se izplačale na 6,107 police v veljavi manj kakor tri mesece in na 18,562 police v veljavi manj kakor eno leto—dramatični dokaz vrednosti življenske zavarovalnine.

Skoraj bi bilo težko imenovati kako katastrofo, ki se je pripetila človeškim življenjem v Zed. državah ali Kanadi, kjer bi skladi preskrbljeni z Metropolitan policami, ne bili pomogli olajšati breme prizadetih družin.

Vsak dan so obiskujoče bolničarke, zastopajoče Metropolitan, oskrbovale osebe, zavarovane na industrijalne, posredne ali skupinske police, katere so potrebovale izvežbane oskrbe. Te bolničarke so napravile 3,766,240 obiskov tekom leta.

Vsake pol sekunde tekom 1937 se je kaka Metropolitan knjižica, vsebujoča koristne zdravstvene informacije, izročila komu v roke.

Vsak delovni dan tekom leta so šle nove Metropolitan investicije v naselja v raznih delih Zed. držav in Kanade. Te investicije so pripomogle ustvariti povprševanje po blagu, povišale vrednost nepremičnin, dale zaposlenost in služile drugim modernim socialnim in ekonomskim potrebam.

Se več bi vam radi povedali o našem 1937 poročilu. To je vsebovano v knjižici z naslovom "The Human Side of the Ledger," ki vam jo bomo z veseljem poslali na vašo prošnjo.

FREDERICK H. ECKER,
Chairman of the Board
LEROY A. LINCOLN, president

METROPOLITAN LIFE INSURANCE COMPANY
1 Madison Avenue, New York, N. Y.

Prosim, pošljite mi brez stroškov ali obveznosti izvod knjižice "The Human Side of the Ledger."

Name
Street
City State

Vstopnice napredni sednji
CLEVELAND PUBLIC HALL
Avspica Northern Opera Association

Metropolitan Opera

Association of New York
Trojna predstava v sredo 6. aprila
CAVALLERIA RUSTICANA
sledi
THE BAT
Ameriški baliet ensemble
sledi
PAGLIACCI
* RIGOLETTO
v četrtek 7. aprila
TANNHAUSER
petek pop. 8. aprila
THE BARBERED BRIDE
petek večer 8. aprila (angleško)
LA BOHEME
v soboto pop. 9. aprila
AIDA
v soboto večer 9. aprila
Cene \$6, \$5, \$4, \$3, \$2, \$1 (ni davka)
Box Office Main Lobby
UNION TRUST BANK
Evelid pri 9. cesti
(Knabe klavir rabljen izključno)

VLOGE v tej posojilnici
zavarovane do \$5000 po Federal Savings & Loan Insurance Corporation, Washington, D. C.
Sprejemamo osebne in družbene vloge
Plačane obresti po 3%
St. Clair Savings & Loan Co.
6235 St. Clair Ave. HEND. 5670